

Załącznik do Uchwały Nr 6/2015
Senatu ZPSB w Szczecinie
z dn. 17.06.2015

**Procedura potwierdzania efektów uczenia się
w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie**

Podstawa prawna: art. 170f oraz art. 170g ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej „Ustawą” (Dz.U. z 2014r. poz. 1198)

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1

1. „Procedura potwierdzania efektów uczenia się”, zwana dalej Procedurą RPL, określa:
 - a) zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, nabytych poza edukacją formalną,
 - b) sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikującej efekty uczenia się.
2. Przepisy Procedury RPL stosuje się w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie, zwanej dalej Uczelnią, wobec osób wnioskujących o potwierdzenie efektów uczenia się, w trybie potwierdzania uzyskanych wcześniej efektów uczenia się.

§2

Użyte w Procedurze określenia oznaczają:

- a) Edukacja formalna – uczenie się przez uczestnictwo w procesie kształcenia się w systemie studiów pierwszego, drugiego oraz trzeciego stopnia.
- b) Edukacja pozaformalna – uczenie się zorganizowane instytucjonalnie (poza systemem studiów), obejmujące w szczególności studia podyplomowe, kursy, szkolenia i inne formy wykorzystujące otwarte zasoby edukacyjne.
- c) Edukacja nieformalna - nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w toku różnorodnych aktywności poza zorganizowanymi formami kształcenia się.
- d) Efekty uczenia się – zasoby wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabytych w procesie uczenia się, niezależnie od ścieżki kształcenia (w tym w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnej).
- e) Efekty kształcenia – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia się przez osobę uczącą się w systemie szkolnictwa wyższego.
- f) Kwalifikacje – efekty uczenia się zgodne z określonym standardem uzyskane przez daną osobę, potwierdzone dyplomem, świadectwem, certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez uprawnioną instytucję.

- g) Moduł – realizowana w trakcie jednego semestru tematycznie spójna i wyodrębniona jednostka programu studiów (w tym praktyka studencka), posiadająca cele i efekty kształcenia, w skład której może wchodzić kilka kursów.
- h) Program kształcenia – opis określonych przez uczelnię spójnych efektów kształcenia dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów, zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, oraz opis procesu kształcenia (procesu dydaktycznego) prowadzącego do osiągnięcia tych efektów wraz z przypisanymi punktami ECTS.
- i) Punkty ECTS - punkty przydzielane poszczególnym przedmiotom/ modułom/kursom na podstawie nakładu pracy studenta, potrzebnego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia w ramach programu kształcenia. Punkty ECTS służą do oceny postępów studenta, a tym samym do potwierdzania oraz zaliczania kolejnych etapów kształcenia.
- j) Potwierdzenie efektów uczenia się (RPL) – proces weryfikacji posiadanych efektów uczenia się zdobytych w drodze kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego, przeprowadzany w celu uznania ich w poczet przedmiotów/modułów/kursów (i/lub praktyki) wraz z przypisaniem efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS przewidzianych w programie kształcenia określonego kierunku studiów w Uczelni.
- k) Kandydat RPL – osoba ubiegająca się o przyjęcie na studia, występująca jednocześnie o zwolnienie z określonej części przedmiotów/modułów w ramach procedury potwierdzania posiadanych efektów uczenia się.

§3

Cele wprowadzenia w Uczelni możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnym to:

- a) Stworzenie oferty edukacyjnej zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie (Lifelong Learning - LLL), w tym zwiększenie możliwości dostępu do studiów wyższych osobom posiadającym doświadczenie zawodowe, chcącym uzyskać kwalifikację częściową lub pełną.
- b) Uelastycznienie i indywidualizacja oferowanych programów kształcenia.
- c) Rekonstrukcja czasu odbywanych studiów poprzez zaliczenie określonych przedmiotów/modułów/kursów. Potwierdzenie efektów uczenia się przypisanych poszczególnym przedmiotom/modułom/kursom zwalnia z konieczności uczestnictwa w zajęciach przewidzianych programem studiów.
- d) Lepsze dostosowanie oferowanych programów i form kształcenia do potrzeb rynku pracy.

§4

1. O potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną mogą ubiegać się:
 - a) Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na 1-szy rok studiów, na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, jeśli spełniają kryteria określone w Ustawie, wymienione w §4 pkt. 2.
 - b) Studenci, którzy w trakcie trwania studiów spełnili właściwe kryteria określone w Ustawie.
 - c) Inne osoby, posiadające określone w Ustawie doświadczenie zawodowe związane z określonym kierunkiem studiów, ubiegające się o przyjęcie na inny niż 1-szy rok studiów.
2. Zgodnie z art. 170g. 1. Ustawy, efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone:
 - a) Osobie posiadającej świadectwo dojrzałości i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia;
 - b) Osobie posiadającej tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej trzy lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia lub studia podyplomowe;

- c) Osobie posiadającej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny i co najmniej dwa lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów pierwszego lub drugiego stopnia.

II. ZASADY I WARUNKI POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

§5

1. Potwierdzanie efektów uczenia się jest przeprowadzane na kierunku, poziomie i profilu kształcenia, który posiada co najmniej pozytywną ocenę programową.
2. Z procedury potwierdzania efektów uczenia się wyłączone są kierunki, dla których zostały określone standardy kształcenia.
3. Weryfikacja efektów odbywa się w oparciu o efekty kształcenia określone w programie kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu. Rektor Uczelni ogłasza raz w roku wykaz kierunków oraz listę odpowiadających im przedmiotów/modułów/kursów, w ramach których przeprowadzana jest Procedura RPL.
4. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia, określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
5. Liczba studentów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.
6. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na I rok studiów w trybie rekrutacji obowiązującym dla danego roku akademickiego, mogą jednocześnie wnioskować o uznanie efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną. W przypadku pozostałych kandydatów, określonych w §4 ust.1 c, procedurę RPL można rozpocząć w momencie spełnienia kryteriów formalnych wymienionych w §4, pkt.2.
7. Ubieganie się o uznanie efektów uczenia się jest możliwe tylko jeden raz w ramach danego cyklu kształcenia. Zapis nie dotyczy Modułu Aktywności Praktycznych.

§6

1. Podstawą procesu weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną jest odniesienie rzeczywistej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych kandydata RPL, do efektów kształcenia przewidzianych w programie kształcenia na określonym kierunku i poziomie studiów, w konkretnym cyklu kształcenia.
2. Kandydat RPL wskazuje przedmioty/moduły/kursy (w tym obejmujące praktykę), które z uwagi na jego doświadczenie zawodowe mogą podlegać procedurze potwierdzania efektów uczenia się. W przypadku gdy moduł programowy składa się z kilku odrębnych kursów (przedmiotów), którym przypisano określoną liczbę punktów ECTS, możliwe jest uznanie (zaliczenie) wszystkich z nich lub ich części.
3. Kandydat może wskazać liczbę modułów zajęć o łącznej liczbie przekraczającej 50% całkowitej liczby punktów ECTS przewidzianych danym programem kształcenia, jednak proces potwierdzania w tym przypadku zostaje zakończony z chwilą, gdy uznano kandydatowi 50% punktów ECTS.

4. Metody weryfikacji efektów kształcenia dla danego przedmiotu/modułu zajęć określa karta przedmiotu/modułu/kursu. Do weryfikacji efektów uczenia mogą być zastosowane m.in. następujące formy:
 - a. portfolio kandydata RPL,
 - b. egzamin ustny,
 - c. egzamin pisemny,
 - d. test,
 - e. zadania (koszyk) i case study,
 - f. projekt,
 - g. ćwiczenia i symulacje,
 - h. inne.
5. Portfolio (zob. zał. nr 2) składane wraz z wnioskiem może zawierać:
 - a. zaświadczenia z zakładu pracy, umowy o pracę, świadectwa pracy potwierdzające staż pracy,
 - b. opinie, oświadczenia, rekomendacje pracodawców,
 - c. opisy stanowiska pracy, zakres wykonywanych obowiązków,
 - d. certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia ukończonych kursów i szkoleń,
 - e. opis doświadczenia zawodowego,
 - f. inne dokumenty.
6. Proces RPL powinien trwać nie dłużej niż 10 dni od momentu złożenia przez kandydata RPL wniosku o potwierdzenie efektów uczenia się, o którym mowa w §10 ust.1.

§7

1. Kandydaci, którzy ubiegają się o uznanie efektów uczenia się nabytych w drodze kształcenia nieformalnego i pozaformalnego, wnoszą opłaty za przeprowadzenie postępowania związanego z potwierdzeniem tych efektów w wysokości i w terminach określonych odrębnym zarządzeniem Rektora.
2. Wysokość opłat, o których mowa w §7 pkt. 1, nie może przekraczać kosztów ponoszonych w zakresie świadczenia tej usługi o więcej niż 20%. Informację o wysokości opłat za usługę edukacyjną potwierdzania efektów uczenia się zamieszcza się na stronie internetowej Uczelni.
3. Z kandydatami przystępującymi do potwierdzania efektów uczenia się zawierana jest umowa w sprawie opłat za postępowanie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się.
4. Na opłatę za usługę uznawania efektów składają się:
 - a) Opłata stała o charakterze administracyjnym uiszczana w momencie rozpoczęcia procedury RPL, niezależna od liczby przedmiotów/modułów/kursów, o których uznanie ubiega się kandydat RPL.
 - b) Opłata zmienna, zależna od ilości punktów ECTS, o których uznanie ubiega się kandydat RPL.
5. Opłatę wnosi się na rachunek bankowy Uczelni przed przystąpieniem do procesu potwierdzania efektów uczenia się, a potwierdzenie opłaty dołączane jest do dokumentacji składanej przez kandydata RPL wraz z wnioskiem aplikacyjnym określonym w §10 pkt.1.
6. Opłata zmienna określona w ust.4 b) niniejszego paragrafu, wniesiona w momencie aplikacji o potwierdzenie efektów uczenia się jest zaliczana w poczet czesnego za studia. W odniesieniu do studentów, którym na podstawie procedury potwierdzającej efekty uczenia się uznano osiągnięcie efektów kształcenia z danego przedmiotu/modułu/kursu, czesne za studia ulega pomniejszeniu o koszt zaliczonych zajęć. Rozstrzygnięcia w przedmiocie zmniejszenia opłaty podejmuje dziekan, na podstawie protokołu Uczelnianej Komisji ds. RPL., o której mowa w §8 ust.5

7. Osoby, którym potwierdzono osiągnięcie efektów uczenia się, będą mogły zostać przyjęte na studia. Liczba studentów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, którzy mogą być przyjęci na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na tym kierunku, profilu i poziomie.

III. JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROCESU POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

§8

1. Za realizację procesu potwierdzania efektów uczenia się w systemie nieformalnym i pozaformalnym w Uczelni odpowiedzialni są:
 - a) Wydziałowi Konsultanci ds. RPL.
 - b) Uczelniany Koordynator ds. RPL.
 - c) Zespół asesorów (powoływany przez Rektora na wniosek dziekanów).
 - d) Uczelniana Komisja ds. RPL.
2. Dziekani wydziałów wskazują Wydziałowych Konsultantów ds. RPL. Główne zadania Konsultantów, realizowane podczas procesu rekrutacji na studia to:
 - a) upowszechnianie informacji nt. RPL wśród kandydatów na studia,
 - b) motywowanie potencjalnych kandydatów.
 - c) udzielanie podstawowych informacji i wskazówek nt. procesu RPL.
3. Uczelniany Koordynator ds. RPL jest powoływany przez Rektora, spośród nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy co najmniej doktora. Główne zadania Koordynatora:
 - a) pomoc udzielana kandydatowi RPL w przygotowaniu wniosku (identyfikacja obszarów kształcenia, dokumentacja itp.),
 - b) poradnictwo edukacyjne i zawodowe na rzecz kandydatów RPL,
 - c) wsparcie kandydatów RPL w zakresie uzyskania efektów uczenia się, poddanych walidacji (dodatkowe kursy, szkolenia, w tym e-learningowe), oraz przygotowania wniosku,
 - d) ocena formalna wniosku,
 - e) organizacja i koordynacja procesu oceny efektów uzyskanych poza edukacją formalną (wybór asesorów, ustalenie terminów i miejsc egzaminów w procesie RPL),
 - f) monitorowanie procesu potwierdzania efektów uczenia się i pracy zespołu asesorów,
 - g) kompletowanie dokumentacji przedstawianej Uczelnianej Komisji ds., RPL, do ostatecznej weryfikacji wniosku kandydata RPL.
4. Właściwej oceny efektów kształcenia uzyskanych poza edukacją formalną, na podstawie wniosku złożonego przez kandydata RPL, dokonują asesorzy. Członków zespołu asesorów powołuje Rektor, spośród przedstawicieli kadry akademickiej poszczególnych jednostek organizacyjnych, rekomendowanych przez dziekanów/rady wydziału oraz praktyków, reprezentujących interesariuszy Uczelni. Zadania asesorów to:
 - a) przygotowanie stosownych narzędzi weryfikacji efektów uczenia się (takich jak testy, symulacje, prace projektowe, koszyk zadań problemowych teoretycznych i praktycznych i in.), właściwych dla weryfikacji efektów kształcenia przewidzianych w przedmiotach/modułach/kursach wskazanych przez kandydata RPL,
 - b) właściwa weryfikacja i potwierdzenie kompetencji (osiągniętych efektów uczenia się), na bazie przyjętych dla nich metod walidacji,
 - c) ocena wniosku prowadzona przez asesora.
5. Organem decyzyjnym w zakresie potwierdzania efektów uczenia się jest Uczelniana Komisja ds. RPL. W skład Uczelnianej Komisji ds. RPL wchodzi dziekani wydziałów lub inni przedstawiciele jednostek organizacyjnych wskazani przez Rektora. Główna funkcja Komisji to:

- a) wydanie decyzji odnośnie uznanych efektów. Komisja w wyniku przeprowadzonej weryfikacji potwierdza, jakie efekty uczenia się kandydata RPL odpowiadają efektom kształcenia zawartym w programie kształcenia, i jakiej wartości punktów ECTS odpowiadają,
 - b) monitoring jakości procesu potwierdzania efektów uczenia się,
 - c) wnioskowanie do Rektora o wniesienie uzasadnionych korekt i modyfikacji w procedurze RPL.
6. Dopuszcza się udział w posiedzeniu Komisji nauczyciela akademickiego z danej dyscypliny naukowej, której dotyczy wniosek RPL.

§9

1. Kandydat RPL ma prawo do odwołania się od decyzji Uczelnianej Komisji ds. RPL.
2. Organem odwoławczym od decyzji Uczelnianej Komisji ds. RPL jest Rektor.

IV. TRYB POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

§10

1. Kandydat RPL składa wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów (wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do niniejszej procedury), do którego dołącza:
 - 1) listę przedmiotów/modułów/kursów, o których uznanie ubiega się,
 - 2) świadectwo dojrzałości (w przypadku osób ubiegających się o przyjęcie na studia I stopnia),
 - 3) dyplom ukończenia studiów (w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia II stopnia),
 - 4) portfolio (wzór portfolio stanowi załącznik nr 2 do niniejszej procedury)– dokumentację pozwalającą ocenić wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte w systemach kształcenia pozaformalnego i nieformalnego, w tym dokumenty potwierdzające wymagany staż pracy,
 - 5) kserokopię dokumentu tożsamości,
 - 6) potwierdzenie wniesionej opłaty, o której mowa w § 7, pkt.4.
2. Wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów wraz z załącznikami (w wersji elektronicznej i papierowej) składany jest do Uczelnianego Koordynatora ds. RPL.
3. Dokumentacja składana przez kandydata RPL powinna wskazywać na zbieżność efektów uczenia się kandydata z efektami kształcenia i zakresem tematycznym przedmiotów/modułów, o których zaliczenie ubiega się kandydat. Dokumenty powinny być oryginalne (lub kopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez Wydziałowego Konsultanta lub Uczelnianego Koordynatora ds. RPL).
4. Kandydat może skorzystać z konsultacji u Uczelnianego Koordynatora ds. RPL w zakresie: definiowania efektów uczenia się i odnoszenia ich do efektów kształcenia i przedmiotów/modułów przewidzianych w programie kształcenia, kryteriów i sposobów oceny efektów uzyskanych poza systemem edukacji formalnej, wymaganej dokumentacji i przygotowania wniosku. Uczelniany Koordynator ds. RPL pełni także rolę brokera edukacyjnego i jest przygotowany do konsultacji o charakterze doradztwa zawodowego i edukacyjnego.

5. Faza przygotowawcza wniosku (we współpracy z Uczelnianym Koordynatorem ds. RPL) nie powinna trwać dłużej niż 10 dni.

§11

1. Po złożeniu przez kandydata RPL wniosku/wniosków o potwierdzenie efektów uczenia się, Uczelniany Koordynator ds. RPL:
 - a) weryfikuje wniosek pod względem formalnym (sprawdza kompletność dokumentacji). W przypadku uchybień formalnych, zobowiązuje na piśmie kandydata RPL o uzupełnienie wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpoznania;
 - b) określa formę weryfikacji efektów uczenia się oraz wyznacza termin weryfikacji, w uzgodnieniu z asesorem/asesorami przewidzianym dla danego przedmiotu/modułu/kursu.
2. W przypadku większej liczby przedmiotów/modułów/kurs należy zaplanować kolejne terminy weryfikacji efektów uczenia się.
3. Nieusprawiedliwiona nieobecność kandydata RPL w wyznaczonym terminie weryfikacji efektów uczenia się jest równoznaczna z negatywnym wynikiem procesu potwierdzania efektów.

§12

1. Oceny merytorycznej efektów uczenia się osiągniętych w systemie edukacji pozaformalnej i nieformalnej dokonują asesory, w ciągu maksymalnie 7 dni od otrzymania dokumentacji kandydata. Ocena dokonywana jest na bazie złożonej dokumentacji i/lub form weryfikacji efektów przewidzianych w karcie przedmiotu/modułu/kursu. Wyboru właściwych form weryfikacji dokonuje Uczelniany Koordynator ds. RPL. Po przeprowadzeniu przez asesorów weryfikacji efektów uczenia się dla danego przedmiotu/modułu/kursu zajęć (wzór arkusza oceny stanowi załącznik nr 3 do niniejszej procedury), arkusze ocen przekazywane są Uczelnianej Komisji ds. RPL.
2. Decyzję z sprawie potwierdzenia osiągniętych przez kandydata RPL efektów uczenia się dokonuje Uczelniana Komisja ds. RPL, co dokumentuje w protokole (wzór protokołu stanowi załącznik nr 4 do niniejszej procedury).
3. Osoby, którym uznano efekty uczenia się (w części lub całkowicie), będą mogły realizować studia w trybie indywidualnym. Podstawę do ustalenia przez Uczelnianego Koordynatora ds. RPL właściwej ścieżki kształcenia dla studenta stanowi Protokół Uczelnianej Komisji ds. RPL.

§13

1. Zaliczenie modułów zajęć w przypadku potwierdzania efektów uczenia się oznacza, że kandydat otrzymuje liczbę punktów ECTS przyporządkowaną do określonego przedmiotu/modułu/kursu.
2. Końcowym efektem procesu potwierdzania efektów uczenia się jest wystawienie ocen kandydatowi z każdego przedmiotu/modułu/kursu podlegającego uznawaniu, zgodnie z obowiązującymi kryteriami oceniania i skalą ocen. Oceny te są podstawą wyliczania średniej ocen ze studiów zgodnie z obowiązującym regulaminem studiów.
3. Ocena pozytywna z określonego przedmiotu/modułu/kursu zwalnia z obowiązku uczestniczenia w zajęciach. Ocena negatywna oznacza, że Kandydatowi RPL nie przysługuje prawo do zwolnienia z określonych zajęć.

§14

1. Właściwy dziekanat prowadzi ewidencję przedmiotów/modułów/kursów zaliczonych drogą potwierdzania efektów uczenia się dla każdego rocznika studiów.

2. Zaliczenie przedmiotów/modułów/kursów w procesie potwierdzania efektów uczenia się dokumentowane jest w protokołach zaliczeń oraz karcie okresowych osiągnięć studenta, wraz ze stosowną adnotacją.
3. W suplemencie do dyplomu wymienia się nazwy przedmiotów/modułów/kursów zaliczonych poprzez proces potwierdzania efektów uczenia się osiągniętych poza edukacją formalną.

V. PRZEPISY KOŃCOWE

§15

Szczegółowy opis procedury i zasad potwierdzania efektów uczenia się przyjętej w Uczelni, poradniki, wskazówki i narzędzia potrzebne w procesie RPL kandydatowi RPL i innym uczestnikom procesu potwierdzania znajdują się na stronie internetowej Uczelni.

§16

1. Postanowienia Procedury ds. potwierdzania efektów uczenia się mają zastosowanie od roku akademickiego 2015/2016.
2. Zmiany niniejszej Procedury po jej uchwaleniu przez Senat Uczelni dokonuje się w trybie zarządzenia Rektora.

Szczecin, data.....

Załączniki

1. Załącznik nr 1. Wzór wniosku o potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów
2. Załącznik nr 2. Wzór portfolio
3. Załącznik nr 3. Wzór Arkusza zgodności efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnym z opisem efektów kształcenia zawartych w karcie modułu/przedmiotu
4. Załącznik nr 4. Wzór protokołu Uczelnianej Komisji ds. RPL
5. Załącznik nr 5. Umowa w sprawie warunków pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów